

VARNOSTNI LIST	Stran 1 od 8
	Datum izdaje: 07.01.2008
Ime izdelka: METATITANOVA KISLINA	Datum revidirane revizije: 11.01.2019
	Štev. revidirane revizije: 5

1. Identifikacija snovi / zmesi in družbe / podjetja

1.1.	Identifikator izdelka (registracijska številka snovi):	METATITANOVA KISLINA (01-2119489379-17-001)	Ident: P932299
1.2.	Pomembne identificirane uporabe snovi ali zmesi in odsvetovane uporabe:	Proizvodnja barvnih pigmentov, proizvodnja katalizatorjev, proizvodnja keramike, v industriji elektronike	
	Identificirane uporabe	Kategorije procesov - PROC	
	proizvodnja keramike	PROC1	
	industrija elektronike	PROC1	
	Proizvodnja barvnih pigmentov	PROC1	
	proizvodnja katalizatorjev	PROC1	
1.3.	Podatki o dobavitelju (proizvajalec, uvoznik, edini predstavnik, nadaljnji uporabnik, distributer):		
1.3.1.	Naziv dobavitelja:	CINKARNA CELJE, d.d.	PE TITANOV DIOKSID
1.3.2.	Naslov dobavitelja s telefonsko št.:	Kidričeva 26, 3001 Celje - Slovenija, +386 3 427 60 00	
1.3.3.	Kontaktna oseba (elektronski naslov):	tatjana.rozman@cinkarna.si	
1.4.	Telefonska številka za nujne primere:	V primeru zdravstvene nevarnosti se posvetujte z osebnim ali dežurnim zdravnikom, v primeru življenjske nevarnosti pokličite telefonsko številko 112. Dodatne informacije so na voljo: ob delovnikih od 7-15 ure na telefonsko številko: +386 3 427 65 78	

2. Ugotovitev nevarnosti

2.1.	Razvrstitev snovi ali zmesi:	Razvrstitev v skladu z Uredbo (ES) št.1272/2008 (CLP) in njenimi dopolnitvami in spremembami H315 draženje kože, kategorija nevarnosti 2 H319 draženje oči, kategorija nevarnosti 2
Sklic na 16. točko varnostnega lista		

Ime izdelka: **METATITANOVA KISLINA**

2.2.	Elementi etikete:	 <p>GHS07</p> <p>Pozor</p> <p>H315 Povzroča draženje kože. H319 Povzroča hudo draženje oči.</p> <p>P280 Nositi zaščitne rokavice/zaščitno obleko/zaščito za oči/zaščito za obraz. P302 + P352 PRI STIKU S KOŽO: umiti z veliko mila in vode. P305 + P351 + P338 PRI STIKU Z OČMI: Previdno izpirajte z vodo nekaj minut. Odstranite kontaktne leče, če jih imate in če to lahko storite brez težav. Nadaljujte z izpiranjem. P501 Odstraniti vsebino/ posodo v skladu z nacionalnimi predpisi.</p>
------	--------------------------	--

2.3.	Druge nevarnosti:	Drugih nevarnosti ni
------	--------------------------	----------------------

3. Sestava / podatki o sestavinah

3.1.	Snov				
Naziv	CAS št. EC št. Indeks št.	Registracijska št. REACH / Referenčna št.	% ut./vol./ mejne konc.	Razvrstitev v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 (CLP)	
				Stavki o nevarnostni (H)	Razred in kategorija nevarnosti
Hidratiran titanov dioksid, TiO ₂ x XH ₂ O	236-675-5 13463-67-7	01-2119489379-17-0014	26 % - 31 % TiO ₂		
Žveplova kislina	7664-93-9 231-639-5 016-020-00-8	01-2119458838-20-0082	1 % - 4,9 % H ₂ SO ₄	H314	Jedkost za kožo kategorija nevarnosti 1A

Sklic na 16. točko varnostnega lista

4. Ukrepi prve pomoči

4.1.	Opis ukrepov za prvo pomoč	Sleči polito obleko in obutev.
	Po vdihavanju:	Prizadeto osebo prenesti na svež zrak, jo položiti v udoben položaj, dati kisik, če oseba težko diha ter poiskati zdravniško pomoč. Prizadeto osebo prenesti na svež zrak, jo položiti v udoben položaj, dati kisik, če oseba težko diha ter poiskati zdravniško pomoč.
	Po stiku s kožo:	Prizadeto mesto sprati z vodo in poiskati zdravniško pomoč v primeru večje poškodbe.
	Po stiku z očmi:	Spirati z mlačno vodo pri odprti veki in premikanju zrkla v vse smeri vsaj 15 minut, poiskati zdravniško pomoč.
	Po zaužitju:	Pri zaužitju takoj izprati usta in piti mnogo vode, ne sprožiti bljuvanja, poiskati zdravniško pomoč.
4.2.	Najpomembnejši simptomi in učinki, akutni in zapozneli:	Pri zaužitju takoj izprati usta in piti mnogo vode, ne sprožiti bljuvanja, poiskati zdravniško pomoč.
4.3.	Navedba kakršne koli takojšnje medicinske oskrbe in posebnega zdravljenja:	V primeru zaužitja prepričajte poškodovanca, da pije mnogo vode. Takoj zagotovite zdravniško pomoč.

5. Protipožarni ukrepi

Cinkarna Celje, VARNOSTNI LIST	Stran 3 od 8
Ime izdelka: METATITANOVA KISLINA	

5.1.	Sredstva za gašenje	
	Ustrezna sredstva za gašenje:	Metatitanova kislina ni gorljiva in ne eksplozivna. Uporaba ustreznega gasilnega sredstva glede na tip požara in okoliški material.
	Neustrezna sredstva za gašenje:	Ni znano
5.2.	Posebne nevarnosti v zvezi s snovjo ali zmesjo	
	Nevarni proizvodi izgorevanja:	Ni znano.
5.3.	Nasvet za gasilce:	Zaščitne rokavice, zaščitna obleka ali predpasnik, neprepustni čevlji ali škornji. Zaščitna maska z lastnim dotokom zraka. Zaščitna očala ali ščitnik za obraz.

6. Ukrepi ob nenamernih izpustih

6.1.	Osebnih varnostnih ukrepov, zaščitna oprema in postopki v sili	
6.1.1.	Za neusposobljeno osebje:	Zavarovati nevarno območje in odstraniti nepoklicane. V nevarnostnem območju nositi zaščitno obleko, obutev in ščitnik za obraz ali očala. Odstranite nepoklicane.
6.1.2.	Za reševalce:	Glej točko 8.2.2.
6.2.	Okoljevarstveni ukrepi	Preprečiti iztok v vodotoke ali v jaške kanalizacije.
6.3.	Metode in materiali za zadrževanje in čiščenje	
6.3.1.	Primerne tehnike zadrževanja razlitja (ograditev, pokritje odvodnih kanalov, postopki omejevanja):	Zajezitev z nasipom.
6.3.2.	Primerni postopki čiščenja	
	Tehnike nevtralizacije:	Za nevtralizacijo se uporablja apno. Mehansko pobereмо in damo v za to določene označene posode.
	Tehnike dekontaminacije:	Razlito metatitanovo kislino prečrpati v ustrezne in označene kontejnerje ali z nevtralizacijskim sredstvom – apno poskrbeti, da se razlita suspenzija posuši.
	Vpojni materiali:	apno
	Tehnike čiščenja:	Mehansko pobereмо in damo v za to določene označene posode.
	Tehnike sesanja:	Postopek je možen. Razlito metatitanovo kislino posesamo v ustrezne kontejnerje.
	Oprema, potrebna za zadrževanje/čiščenje:	Lopate in ustrezna embalaža.
6.3.3.	Neprimerne tehnike zadrževanja ali čiščenja:	Lopate in ustrezna embalaža.
6.4.	Sklicevanje na druge oddelke:	Glej. 8.2.2.

7. Ravnanje in skladiščenje

7.1.	Varnostni ukrepi za varno ravnanje	
7.1.1.	Priporočila:	Ni posebnih zahtev. Uporabljati osebno zaščitno opremo.

Ime izdelka: **METATITANOVA KISLINA**

	Varno ravnanje s snovjo ali zmesjo:	Delavce, ki delajo z metatitanovo kislino seznaniti z nevarnostmi pri delu, pravilnem ravnanjem, osebnimi zaščitnimi sredstvi in z ukrepi v primeru nezgode. V bližini skladiščnega prostora se mora nahajati tuš. Delavce, ki delajo z metatitanovo kislino seznaniti z nevarnostmi pri delu, pravilnem ravnanjem, osebnimi zaščitnimi sredstvi in z ukrepi v primeru nezgode. V bližini skladiščnega prostora se mora nahajati tuš.
	Preprečitev ravnanja z nezdružljivimi snovmi:	glej točko 10.5.
	Preprečitev izpustov snovi ali zmesi:	Tla morajo biti nepropustna za snov in zadržati vsaj 2 kratno prostornino ene embalažne enote ali skladiščne posode.
7.1.2.	Splošna delovna higiena (prepovedano uživanje hrane in pijače ter kajenje na delovnih območjih; umivanje rok,...):	Prepovedano uživanje hrane in pijače ter kajenje na delovnih območjih; umivanje rok. Umazano in polito obleko je potrebno preobleči. Pred odmorom in ob koncu dela je potrebno umiti roke. Ob koncu dela se je potrebno tuširati.
7.2.	Pogoji za varno skladiščenje, vključno z nezdružljivostjo	Razred skladiščenja: 12 Negorljivi proizvodi
	Obvladovanje tveganja, povezana s/z	
	- eksplozivnimi atmosferami:	Ni pomembno.
	- jedkimi snovmi:	Ni pomembno.
	- nezdružljivimi snovmi ali zmesmi:	glej točko 10.5.
	- hlapljivimi snovmi:	Ni pomembno.
	- morebitnim virom vžiga	Ni pomembno.
	Nadzor učinkov	
	- vremenskih razmer:	Ni pomembno.
	- okoljskega tlaka:	Ni pomembno.
	- temperature:	Temperatura prostora ne sme biti pod 0 oC.
	- sončne svetlobe:	Ni pomembno.
	- vlažnosti:	Ni pomembno.
	- tresljajev:	Ni pomembno.
	Zagotovitev neoporečnost snovi ali zmesi z uporabo	
	- stabilizatorjev:	Ni pomembno.
	- antioksidantov:	Ni pomembno.
	Drugi nasveti, vključno s/z	
	- zahtevami o prezračevanju:	Ni pomembno.
	- posebnimi konstrukcijami za skladiščne prostore ali posode:	Ni pomembno.
	- mejnimi količinami glede na pogoje skladiščenja:	Ni pomembno.
	- združljivost embalaže:	Ni pomembno.
7.3.	Posebne končne uporabe:	Glej. 1.2.

Cinkarna Celje, VARNOSTNI LIST	Stran 5 od 8
Ime izdelka: METATITANOVA KISLINA	

8. Nadzor izpostavljenosti / osebna zaščita

8.1.	Parametri nadzora	
8.1.1.	Mejna vrednost izpostavljenosti na delovnem mestu (MV):	Aerosol žveplove kisline – koncentracija v zraku MV na delovnem mestu : 0,05 mg/m ³ (8 ur)
Sklic na 16. točko varnostnega lista		
	DNEL	Za žveplovo(VI) kislino 0,05 mg/m ³ (8 ur)
	PNEC	Ni predviden vnos preko hrane (snov se ne akumulira v prehranski verigi).
8.2.	Nadzor izpostavljenosti	
8.2.1.	Ustrezen tehnično-tehnološki nadzor:	Glej poglavja 5., 6., 7., 10., 11., 12. in 13. Določila morate stalno upoštevati in izvajanje nadzirati.
8.2.2.	Osebni varnostni ukrepi	Vsa osebna zaščitna oprema mora biti vedno v tehnično brezhibnem stanju in čista. Nikoli ne uporabljajte poškodovane opreme. Nujna je stalna kontrola.
	- zaščita dihal:	Pri delu ni potrebna, v primeru požara glej poglavje 5.3
	- zaščita kože:	Varovalna obleka – varovanje pred učinki tekočih kemikalij (tip3 ali tip4) – SIST EN 14605. Varovalna obleka pred učinki kemikalij (tip 6-omejena zaščita pred tekočimi kemikalijami) - SIST EN 13034. Zaščitni čevlji SIST EN ISO 20345 (S3) ali obutev za varovanje pred kemikalijami – laboratorij SIST EN 13832-2 oz. zaščitni škornji SIST EN ISO 20345 (S5).
	- zaščita rok:	Rokavice za zaščito pred kemikalijami – SIST EN ISO 374-1 Ob kratkem stiku z roko Primerni material: Nitrilni kavčuk Debelina materiala za rokavice: 0,12 mm Čas prodora (najdaljši čas nošenja): > 480 min Pri pogostem stiku z dlanmi Primerni material: Nitrilni kavčuk Debelina materiala za rokavice:0,38 mm Čas prodora (najdaljši čas nošenja):> 480 min
	- zaščita oči/obraza:	Zaščitna očala, ki se tesno prilegajo obrazu, ali ščitnik za obraz (SIST EN 166).
	- toplotna nevarnost:	Ni pomembno.
	Drugo:	Ni pomembno.
8.2.3.	Nadzor izpostavljenosti okolja:	Glej poglavja 5., 6., 7., 10., 11.,12. in 13. Določila morate stalno upoštevati in izvajanje nadzirati.

9. Fizikalne in kemijske lastnosti

9.1.	Podatki o osnovnih fizikalnih in kemijskih lastnostih	
	- videz:	Suspenzija
	- barva:	Bele barve
	- vonj:	Brez vonja
	- pH:	>2
	- tališče/ledišče:	0 oC
	- začetno vrelišče in območje vrelišča:	Ni gorljiva

Cinkarna Celje, VARNOSTNI LIST	Stran 6 od 8
Ime izdelka: METATITANOVA KISLINA	

	- plamenišče:	Ni gorljiva
	- hitrost izparevanja:	Ni znano
	- vnetljivost (trdno, plinasto)	Ni gorljiva
	- zgornje/spodnje meje vnetljivosti ali eksplozivnosti:	Ni gorljiva
	- parni tlak:	Ni znano
	- parna gostota:	Ni znano
	- relativna gostota:	1300 g/L (pri 25 oC)
	- topnost:	Netopno v vodi
	- porazdelitveni koeficient: n-oktanol/voda	Ni podatka
	- temperatura samovžiga:	Ni gorljiva
	- temperatura razpadanja:	Ni znano
	- viskoznost:	cca. 100 mPas
	- eksplozivne lastnosti:	Ni gorljivo
	- oksidativne lastnosti:	Ni oksidativno
9.2.	Drugi podatki:	Vsebnost H ₂ SO ₄ : 1ut% - 4,9ut%

10. Obstočnost in reaktivnost

10.1.	Reaktivnost:	Ni reaktivna.
10.2.	Kemijska stabilnost:	Pod normalnimi pogoji uporabe in transporta je stabilna spojina.
10.3.	Možnost poteka nevarnih reakcij:	Ni znano
10.4.	Pogoji, ki se jim je potrebno izogniti:	Ni znano
10.5.	Nezdružljivi materiali:	Alkalije, ker se sprošča višja temperatura
10.6.	Nevarni produkti razgradnje:	Ni znano

11. Toksikološki podatki

11.1	Podatki o toksikoloških učinkih	
Sklic na 16. točko varnostnega lista		
	- akutna strupenost:	Ni znana.
	- jedkost za kožo/draženje kože:	Draženje kože, kategorija nevarnosti 2
	- resne okvare oči/draženje:	Draženje oči, kategorija nevarnosti 2;
	- preobčutljivost pri vdihavanju in preobčutljivost kože:	Lahko povzroči draženje kože.
	- mutagenost za zarodne celice:	Ni mutagena.
	- rakotvornost:	Ni rakotvorna.
	- strupenost za razmnoževanje:	Ni znana.

Cinkarna Celje, VARNOSTNI LIST	Stran 7 od 8
Ime izdelka: METATITANOVA KISLINA	

	- STOT - enkratna izpostavljenost:	Ni znana.
	- STOT - ponavljajoča se izpostavljenost:	Ni znana.
	- nevarnost pri vdihavanju:	Lahko povzroči draženje dihalnih poti

12. Ekološki podatki

12.1.	Strupenost:	Ni znano
12.2.	Obstojnost in razgradljivost:	Produkt je praktično bionerazgradljiv in netopen v vodi
12.3.	Zmožnost kopičenja v organizmih:	Ni znano
12.4.	Mobilnost v tleh:	Tekočina – suspenzija, pronica v tla.
12.5.	Rezultati ocene PBT in vPvB:	Suspenzija metatitanove kisline ni razvrščena kot PBT, niti kot vPvB snov.
12.6.	Drugi škodljivi učinki:	Ni znano

Sklic na 16. točko varnostnega lista

13. Odstranjevanje

13.1.	Metode ravnanja z odpadki:	Prazno embalažo operemo z vodo. Upoštevati lokalna pravila za ravnanje z odpadno embalažo.
-------	-----------------------------------	--

14. Podatki o prevozu

	ADR, RID, ADN, IMDG, ICAO-TI/IATA-DGR	Ni zahtevano
14.1.	Številka UN:	
14.2.	Pravilno odpremno ime (ZN):	Proizvod ne zapade pod ADR.
14.3.	Razred:	Ni zahtevano
14.4.	Embalažna skupina snovi:	Ni zahtevano
14.5.	Nevarnost za okolje:	Ni zahtevano
14.6.	Posebni previdnostni ukrepi:	Ni zahtevano
14.7.	Prevoz v razsutem stanju s Prilogo II k MARPOL 73/78 in Kodeksom IBC:	Ni zahtevano
14.8.	Koda za predore:	Ni zahtevano
14.9.	Razvrstitveni kod:	Ni zahtevano
14.10.	Nalepka nevarnosti:	Ni zahtevano

15. Zakonsko predpisani podatki

15.1.	Predpisi/zakonodaja o zdravju, varnosti in okolju, specifični za snov ali zmes:	Pravilnik o osebni varovalni opreми; Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu; Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih Uredba CLP; Uredba REACH; Zakon o kemikalijah; Zakon o varnosti in zdravju pri delu
15.2.	Ocena kemijske varnosti:	Je izdelana.

16. Drugi podatki:

Navedba sprememb pri revidirani izdaji:	Revidirano na osnovi uredbe CLP (GHS) in spremembe REACH.	
Izpis vseh stavkov o nevarnosti (H) in previdnostnih stavkov (P), ki niso bili v celoti izpisani v oddelkih od 2 do 15:	H314	Povzroča hude opekline kože in poškodbe oči.
Usposabljanje delavcev:	Skladno z zakonom o varnosti in zdravju pri delu, je obvezno.	
Viri:	Varnostni listi surovin, predpisi REACH in predpisi CLP.	
Pojasnilo okrajšav in kratic uporabljenih v varnostnem listu:	ADR	Evropski sporazum o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga
	DNEL	mejna vrednost pod katero snov nima učinka PNEC ? predvidena koncentracija brez učinka
	PBT	obstoje, bioakumulativne in strupene
	STOT	specifična strupenost za ciljne organe
	vPvB	zelo obstojne in zelo bioakumulativne

Informacije temeljijo na našem poznavanju proizvoda v času priprave varnostnega lista. Če kupec ne uporablja proizvoda kot je predlagano oz. priporočeno, nosi sam riziko za eventualno škodo. Seveda pa informacije v varnostnem listu kupca ne odvezujejo dolžnosti, da upošteva vso zakonodajo, ki je vezana na njegovo področje aktivnosti.